

NAJWIĘKSZY TYGODNIK POLSKI W AMER. POŁUDN. - ZAŁOŻONY W 1920 ROKU
"LUD" ("O POVO") O MAIOR JORNAL POLONES DA AMER. LAT. - FUNDADO EM 1920

ROK 37 | Curitiba — 21 LISTOPADA — (novembro) — | Nr. 47 | 1962

DZIEŃ DZIEKCZYNIENIA

Sto dziewięć narodów chrześcijańskich i katolickich, w tym i Brazylię, obchodzi uroczystość Dzień Dziekczynienia, wyznaczony na 22 listopada każdego roku.

Obchód ten wprowadzono na całym świecie, dzięki kampanii rozwinętej przez Brazylię na terenie międzynarodowym. Do pierwszych państw, które wprowadziły u siebie Dzień Dziekczynienia,

należą Stany Zjednoczone, Republika Dominikańska, Argentyna, Ekwador, Paragwaj, Costa Rica, Chile, Panama, Gwatemala, Honduras, Salvador, Nikaragua.

Na kontynencie azjatyckim używano datę Filipiny, w Afryce zaś — Libia i Gana.

Dzień Dziekczynienia jest wyrazem wdzięczności okazanej przez narody dla Stwórcy wszechwładcy, którego Opatrzność wyratowała

świat z toni totalizmu nazistowskiego i faszystowskiego i wyfatuje — w co niezachwianie ufamy — od totalizmu materialistycznego, reprezentowanego przez międzynarodowy komunizm.

Brazylię zwłaszcza ma szczególne powody do dziekczynienia, ponieważ w całej swej historii przeżyła za ledwie jedną długoletnią i krwawą wojnę — z Paragwajem — 1865 - 1870 r.

UBIEGŁY TYDZIEŃ W POLITYCE ŚWIATOWEJ

Najważniejszy wydarzeniem:

NEHRU OTRZYMUJE OD PARLAMENTU WŁADZę NADZWYCZAJNĄ

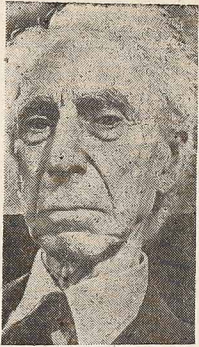
Parlament hinduski poparł jednomyślnie deklarację rządu, by bronić Indii, chociażby wojna miała trwać lata. Jednocześnie Nehru otrzymał od parlamentu władzę nadzwyczajną przewidzianą przez konstytucję na — czas ciężkiej sytuacji państwa.

Po raz pierwszy wojska hinduskie przeszły do ofensywy na odcinku granicznym na północno-wschód od Birmanii, powstrzymując atak oddziałów chińskich. Ofensywę tę można było przeprowadzić, dzięki obfitemu materiałowi wojennemu otrzymanemu od USA i Wielkiej Brytanii. Dotąd nie było w Indiach powszechnej mobilizacji ze względu na wielką liczbę ochotników. Wprowadzono natomiast obowiązkową służbę uniwersyteckich, by mieć pod ręką gotowe efektywy. W związku z napaścią Chin komunistycznych na Indie, te ostatnie otrzymały poparcie 59 państw, prócz Rosji, Jugosławii, Pakistanu i Nepalu. Nehru, który pierwszy miał uznać oficjalnie rząd Pankowa w Niemczech. Wschodni, odstąpił od swej pierwotnej idei.

Na Soborze Powszechnym zakończono już prace nad liturgią. W związku z powyższym, istnieje dążność, by skłonić do wieloma nadużyciami odnośnie kultu obratów Świętych, co wpłynęłoby na zbliżenie się protestantów, którzy odrzucają wszelki kult Świętych, prócz Apostołów. Nastąpi również ograniczenie swobody w małżeństwie czy przyzodabianiu kościołów według sztuki neoklasycznej. Nowością jest jeszcze wprowadzenie imienia św. Józefa do kanonu Mszy św., zaraz po imieniu Matki Boskiej.

Na marginesie Soboru, warty podkreślić obecność Papieża na nabożeństwie w kościele św. Andrzeja w Rzymie, gdzie spoczywają relikwie św. Stanisława Kostki. Nabożeństwo odprawił ks. kardynał Wyszyński. Papież XXIII chciał przez to

wyrazić swe uznanie dla narodu polskiego za jego wierność i stałość przy religii katolickiej. W kołach watykańskich przeważa opinia, że jakkolwiek Papież robi wszystko, by nie utrudniać położenia katolików w krajach socjalistycznych, stoi twarzą przy zdaniu Plusa

Lord Bertrand Russel, sławny filozof i matematyk angielski i zagorzały pacyfista, powiedział: "Ani kapitalizm, ani komunizm nie zbawia świata".

XII, który stwierdził publicznie, że komunizm należy do systemu przewrotnego w swych zasadach i metodach.

Wielu wybitnych liderów amerykańskiej partii republikańskiej (opozycji) zwłaszcza senator Barry Goldwater, domagają się od Kennedy'ego ustąpienia czterech doradców prezydenta, a mianowicie: Adlai Stevensona, Artura Schlesingera Jr., Chestera Bowlesa i Richarda Goodwina, ponieważ ustawicznie hamowali energiczniejszą akcję prezydenta w stosunku do komunizmu na Kubie i w innych krajach. Wiadomym już jest dzisiaj, że republikanie i dowódcy sztabu głównego domagali się od Kennedy'ego, by poprzez akcję zbrojną uwolnić Kubę raz na zawsze od komunizmu, a tym samym zniszczyć "gniazdo" wszelkiej akcji subwersyjnej w Ameryce Łacińskiej. Presja na prezydenta trwa nadal i tym

się tłumaczy ostre pogotowie amerykańskich oddziałów stacjonowanych na Florydzie.

Stąd też Kennedy trwa nadal przy swym zdaniu, że bez inspekcji ONZ w Kuby, USA nie odwołają blokady, ani nie zrezygnują ze swego zamiaru rozpoczęcia — zbrojnej interwencji w Kuby.

Kanceler Niemiec Zachodnich, Konrad Adenauer, bawiać z wizytą oficjalną w Stanach Zjednoczonych, u dzielił wywiadu dla pięciu korespondentów prasowych, stwierdzając, że istnieje całkowite porozumienie między Niemcami i USA w sprawie Kuby i Berlina. Doszliśmy do przekonania, powiedział Adenauer, że Zachód powinien zająć energiczniejszą postawę wobec komunizmu i nie słuchać tego, co Chrzczonec mówi, lecz zwracać na to co czyni. Podkreślił także, że odważne wystąpienie Kennedy'ego odnośnie Kuby, podniosło bardzo prestiż USA w całym świecie.

Adenauer potępił dwulicowe komunizm, który głosi koegzystencję pokojową, a równocześnie wysłał broń obojętnie na Kubę i narusza granice neutralności i pokojowo uosobionych Indii.

W Wenezueli rozpoczął się wielki proces przeciw 134 partyzantom komunistycznym, oskarżonym o działalność antypaństwową. Proces ten odbywa się w szkole wojskowej, otoczonej silnymi oddziałami wojska i wozów pancernych. W rękach władz sądowych znajduje się obfity materiał kompromitujący, który wykazuje akcję elementów lewicowych zakrojoną na szeroką skalę, i dążącą do obalenia rządu prezydenta Betancourta. W związku z tym procesem, w Kuby odbywały się wielkie manifestacje przeciw prezydentowi Wenezueli, potępiające udział marynarki wenezuelskiej w blokadzie Kuby.

W Rosji Sowieckiej zmniejsza się spożycie ziemniaków począwszy od obecnej zimy,

WIADOMOŚCI Z BRAZYLII

★ Nie doszło do porozumienia między trzema liderami partii PTB, PSD i UDN, na temat odwołania plebiscytu i skreślenia poprawki konstytucji (Ato Adicional). Tym samym plebiscyt odbędzie się nieodwołalnie.

★ VII Regionalna konferencja FAO (Światowa Organizacja Wyżywienia przy ONZ) odbywa się obecnie w Rio de Janeiro z udziałem 250 delegatów reprezentujących Amerykę Łacińską oraz przedstawicieli USA, Francji, Anglii i Holandii.

★ W nowej stolicy rozpoczęto budowę gmachu Min. Spraw Zagranicznych. Założenia kamienia węgielnego dokonał premier Hermes Lima w obecności przedstawicieli prezydenta państwa oraz władz cywilnych. Konstruktor jest Oscar Niemeyer.

★ Nieznani sprawcy zniszczyli radiostację w Belém — stan Pará. Właściciel radiostacji, Lopo Castro, oświadczył, że w tym wypadku najwyższe władze państwowe.

★ O prezydenturę Brazylii w wyborach 1965 r. ubiegają się: Juscelino Kubitschek i Janio Quadros. Spośród kandydatów. Może nim być Magalhães Pinto.

★ Ośrodek przemysłowy zamierza utworzyć w Bahia nowoobрани gubernator, Lomanto Junior, przedstawiając ten plan grupie paulistańskich przemysłowców, podczas swego pobytu w São Paulo.

★ Izba deputowanych stanu Minas Gerais uchwaliła utworzenie nowych 236 municypów, w których odbędą się wybory w ciągu pierwszego półrocza przyszłego roku.

★ Parański deputowany federalny, Othon Maeder, przemawiając w Izbie Deputowanych na temat 800 studentów brazylijskich, którzy mają trudności, by powrócić z Rosji do kraju, wyraził się, że do Rosji należy wysłać tych, co pragną reżymu komunistycznego w Brazylii.

★ Deputowany Dirceu Cardoso, z PSD stanu Espírito Santo, podkreślił z naciskiem, że od czasu obwołania Brazylii republiką, prawie nic się nie zrobiło na korzyść rolników, gdy tymczasem rożni urzędników państwowych otrzymują 2,5 tys. kruczerów jako zapomogę dla każdego dziecka.

★ Publiczną konkurencję w przeprowadzeniu propagandy kawy brazylijskiej we Włoszech wygrała "A Standard Propaganda", która w imieniu Brazylijskiego Instytutu Kawy wyda na cele propagandowe 400 tys. dolarów.

★ Przywódca "Ruchu Syndykatów Demokratycznych" rozpoczyna w całym kraju kampanię przeciw "piętej kolumnie" komunistycznej, która wciągnęła się do syndykatu robotniczych i prowadzi robotę wywrotową w Ionie tyche.

★ Realizacja plebiscytu za zmianą systemu rządu w kraju będzie kosztowała rząd federalny około 90 miliardów dolarów, ponieważ gubernatorowie różnych stanów i prefekci miast pódą za plebiscytem wzmian za pomoc rządową dla poszczególnych stanów i prefektur.

★ Paulistański Sekretariat Skarbu ustanowił specjalną grupę techników, którzy sprawdzą fiskalizację urzędników państwowych we wszystkich firmach odnośnie podatków stanowych.

Kalendarz "Ludu" na r. 1963

"Kalendarz Ludu na rok 1963" stawia Szan. Nabywcom i Czytelnikom ciekawe i frajujące pytanie: "Czy byłby z Ciebie dobry detektyw?" Chodzi tu o wykrycie zbrodniarza w następujących krótkich, lecz sensacyjnych opowiadaniach:

"Zagadka zamordowanej lokatorki". "Tajemnicza śmierć aktorki". "Kto jest winowajcą". "Zagadka barona de la Foubelle". "Zamek w którym straszny". Rozwiązanie tych pasjonujących opowiadań znajdziemy w "Kalendarzu Ludu — 1963 r."

★ Film produkcji brazylijskiej "O pagador de Promessas" wyświetlany będzie w Białym Domu na życzenie prezydenta Kennedy'ego, a równocześnie ubiegają się będzie o największą nagrodę filmową "Oskara".

★ Budowa kolejki podziemnej w Rio de Janeiro będzie kosztować około 62 miliony dolarów. Ukończenie 1-szej linii przewidziane jest na 1965 r.

★ Budowa kolejki podziemnej w Rio de Janeiro będzie kosztować około 62 miliony dolarów. Ukończenie 1-szej linii przewidziane jest na 1965 r.

★ Nowy statek pasażerski otrzymała w tych dniach Brazylię budowany w jugosłowiańskich stoczniach okrętowych. Statek ten uważany za najbardziej nowoczesny kursowak będzie na linii Manaus — Buenos Aires.

★ Kursa szkoły podstawowej rozpoczęto już w telewizji rioskiej, Kanat 13, w 3-godzinny programie każdego tygodnia. Uczestnicy kursów poddani będą egzaminom, a ich "obecność" na lekcji jest surowo fiskalizowana.

★ Motoryzacja armii przeprowadzi naczelną doświadczenia, robiąc zamówienia w krajowych fabrykach samochodów i traktorów.

★ Realizację porozumienia lotniczego między państwami Am. Łacińskiej zaproponował prezydent brazylijskiej kompanii lotniczej "Varig", celem wspólnego utrzymania 3 linii lotniczych na dalekich szlakach.

★ Najmłodszymi gubernatorami obranymi w ostatnich wyborach są: Petrólio Portela w Piaui — 35 lat, i José Augusto w Acre — 32 lata. Najmłodszymi zaś senatorami to — Antônio Carlos Konder — 36 lat (Santa Catarina) oraz Amari Silva — 35 lat (Paraná).

★ Na rozkaz Min. Spraw Zagranicznych, musieli opuścić Brazylię trzej studenci kubańscy, znani antyfideliści, którzy krytykowali głośno brazylijską politykę zagraniczną odnośnie Kuby.

Migawki ze Świata

● Alkoholik umiera o 12 lat wcześniej — stwierdzono na lekarskim kongresie w Sztokholmie, Szwecja.

● "Albo schudnięcie, albo opuszczenie 7-armie" — oto rozkaz komendanta do żołnierzy amerykańskiej 7-armii stacjonowanej w Niemczech.

● Temperatura błyskawicy wynosi 20 tys. stopni gorąca, jak obliczyli lekarze, czyli o 3 razy więcej od temperatury powierzchni słońca.

● Eksport amerykańskich papierosów spada z roku na rok, co przyspłuje się skutecznej propagandzie przeciw paleniu w wielu krajach.

● Panamski mistrz bokserów, 28-letni Albert LaFrance, przygotowuje się do święcen kapłańskich w seminarium Księży Werbistów w Panamie.

● 8 tysięcy dzieci umiera rocznie w Anglii na skutek przypadkowego zatrucia. Fakt ten wywołał gorącą dyskusję w tamtejszym parlamencie.

● Peronista bez Perona — jest nowym chwytmem kampanii partii peronistów, by uzyskać prawa polityczne w Argentynie.

● Niepodległość ma otrzymać Gajana angielska z końcem przyszłego roku. Anglia czyni wysiłki, by przysłać wybory wygrał Burnham, a nie Jagan — podejrzany o fidelizm.

● Dwieście pięćdziesiąt tys. ludzi zginęło od wypadków samochodowych na szosach Wielkiej Brytanii, licząc od 1896 r. aż do obecnie.

● Nowy rekord światowy ustalił student College w kalifornijskim mieście Fresno, klaszcząc bez przerwy przez 11 godzin 30 minut.

● Liczba kubańskich na wygnaniu wynosi 350 tys., w wienichal zaś Kuba znajduje się 65 tys. przeciwników dyktatora Castro.

● Trzy amerykańskie samoloty wywiadowcze "U-2" stacjonowane są w Wielkiej Brytanii aż do czasu, gdy wypelnia swą misję.

● Ponad 85 statków dziesięciu narodowości, udających się do Kuby, przeszły przez inspekcję marynarki Stanów Zjednoczonych.

● Najświatowszyszy skoczek spadochronowy sowiecki, pułk. Dolgow, zmarł w przesłaniu podczas skoku z wysokości 25 tys. metrów. Spadochron nie otworzył się.

● Kennedy z małżonką obecny był na występie sławnego sowieckiego baletu "Boisjor". Podczas przerwy odwiedził on lożę sowieckiego ambasadora, Dobrylnia.

● Naddźwiękowy samolot pasażerski budują wspólnymi siłami Francja i Wielka Brytania. Samolot ten rozwinięto szybkość 2.300 km na godzinę, zabierając 100 pasażerów.

● Czteryście pięćdziesiąt i u bokserów poniosło śmierć na ringu począwszy od 1900 roku, zgodnie ze statystyką dziennikarza Nat Fleischera, specjalisty w pięściarstwie.

● Order "Czerwonego Sztandaru" otrzymał moskiewski patriarcha prawosławny, Aleksey, z okazji obchodzenia 85-rocznicy swych urodzin.

● Złodawca bez pilota francuski odratowiec pasażerski "Caravelle", dzięki robotowi, który wnierno wykonywał rozkazy radarowe, przekazane z wieży obserwacyjnej.

Kronika Rolnicza

WŚCIEKLIZNA W BRAZYLII

Niebezpieczna ta choroba, groźna dla wszelkich stworzeń i ludzi, zachodzi w Brazylii najczęściej u psów, bydła, koni, rzadziej u kotów, owiec, świń, ptaków. Powodowana jest przez wirus, spotykany u zwierząt chorych głównie w ślinie i w centralnym systemie nerwowym; wirus w ślinie może istnieć 14 - 15 dni przed objawieniem się choroby. Zazębienie się następuje zazwyczaj na skutek pokąsania przez wściekłe zwierzę, przyczyną groźnego zarażenia jest tym większa, im miejsce ukąszone jest bliżej centrów nerwowych, np. mózgu oraz zakończenia nerwów, np. naślad paznokci. Wścieklizna może także być przeniesiona przez zwykły kontakt z chorym stworzeniem lub dostanie się jego śliny na powierzchnię skóry stworzenia zdrowego, zwłaszcza gdy skóra (naskórek) jest podrapana czy skałeczkowana. U psów okres inkubacji wirusa trwa od tygodnia do dwóch miesięcy, przeciętnie 15 dni aczkolwiek notowano wypadki do 12 miesięcy. To samo u kotów: u innych zwierząt i człowieka trwa dłużej, sięgając trzech miesięcy. Zachodząca wypadki, aczkolwiek bardzo rzadkie, że stworzenie pokasane przez zwierzę wściekłe, nie zapada na wściekliznę. Nie zawsze wścieklizna objawia się przez końcowy gwałtowny atak i napastliwość chorego zwierzęcia, czy ptaka. Istnieje także inna forma wścieklizny, gdzie nie

zachodzą powyższe objawy, zachodzi to u bydła i koni, ale niekiedy i u psów, które wtedy nie kasają i nie zachowują się agresywnie. Po inkubacji wirusa nie ma już dla chorego na wściekliznę ratunku: kończy się śmiercią w męczarniach. U zwierząt zachodzą dwie choroby, podobne w objawach do wścieklizny: Cynomose u psów oraz "peste de coçar" lub "pseudo raiva", zdarzająca się u wszelkich zwierząt z wyjątkiem koni. Ludzie tym dwóm chorobom nie podlegają. Dlatego też z reguły nie powinno się zwierzęcia podejrzewanego o wściekliznę zabijać, gdyż może być ono chore na jedną z wyżej opisanych chorób, które także kończą się przeważnie śmiercią, ale nie są groźne dla ludzi. Chore i podejrzane zwierzę winno się odosobnić, uwiązać i poddać obserwacji przez specjalistę (np. z Instytutu Pasteura lub weterynarzy miejscowych) którzy orzekną czy zachodzi wypadek wścieklizny i czy osoby pogryzione lub pozostające w kontakcie ze zwierzęciem muszą się poddać uciążliwemu i przewlekłemu szpitalniemu. Jeśli podejrzane zwierzę nielety zdechło, należy zawiadzić do Instituto de Biologia w Kurytybie (Bacacheri, blisko Cortume Walter) w godzinach popołudniowych. Tam odrzuca się zaszczepia wyćwitych psów i kotów, które w wypadku wścieklizny po kilkunastu dniach nabędą tej choroby. W tym wypadku na leczenie

człowieka jest już często za późno, gdyż niewiadomo kiedy wściekłe zwierzę zaraziło się. Dlatego na wszelki wypadek winno się natychmiast po zdechnięciu stworzenia rozpocząć serię zastrzyków, nie czekając na wynik pozytywny (stwierdzenie wścieklizny) lub negatywny (brak wścieklizny) dostarczonego do Instytutu Biologicznego zwierzęcia.

Od 15 lat Kurytyba posiada Instytut Pasteura (rua Amintas de Barros, 816) który udziela bezpłatnie zastrzyków w wypadku podejrzenia wścieklizny. Instytut ten wyraża zastrzyki z krótkim, które w tym celu specjalnie hoduje. Zastrzyki te nie należy przysyłać poza Kurytybę i jej okolice; ludzie podejrzani o wściekliznę, mieszkający daleko od Kurytyby i nie mogący codziennie przyjechać na zastrzyki do Kurytyby, mogą zakupić trwałe zastrzyki wyrabiane przez Instytut Pinheiro z owiec, i przeprowadzić serię szczepień tam gdzie mieszkają; ale muszą te zastrzyki nabywać na własny koszt, a seria 18 zastrzyków codziennych dla rodziny złożonej z sześciu osób kosztuje dziś ponad 16 kontów.

Zastrzyki bierze się codziennie, a ich ilość waha się od 18 do 30, zależnie od miejsca pokąsania. Pokąsani w głowę z reguły dostają 30 zastrzyków, 2 razy dziennie. Najmniejszą ilość zastrzyków wynosi 18, w wypadku tylko kontaktu z psem chorym lub podgrzanym o wściekliznę. Instytut Pasteura obecnie szczepi około 90 osób dziennie. Podczas szczepienia niewolno przeprowadzać operacji ze znieczuleniem, które neutralizuje działanie szcze-

plonki. Niedawno właśnie zmarł pewien chłopiec, który w trakcie kuracji zastrzykowej na wściekliznę poddał się innej operacji ze znieczuleniem.

Instytut Biologiczny chętnie kupuje stare konie, które służą do sporządzenia różnych szczepionek. Obecnie cena wynosi 3 tysiące za konia, przy czym w razie zabrania kilku koni (około 6), Instytut pociąga po nie samochód. W tym miejscu apeluję do prawdziwych rolników, którzy nie mają serca zostawić wiernego przyjaciela w polu na pastwę kraków, skoro zbliża się kres jego życia. Konie nabywane przez Instytut Biologiczny są traktowane tam dobrze, żywiąne dobrze, uśmiercane bez bólu, a przed śmiercią przynoszą wielki pożytek, dostarczając różnych szczepionek dla ludzi i zwierząt. Konie należy przyprowadzać do Instytutu po południu.

Zachodzą wypadki zarażenia wścieklizną zwierząt przez ugryzienie pewnego gatunku nietoperzy z gatunku Desmodontidae (t. zw. wampirowa), które gnieździ się w szczelinach i kępcach drzew. Należy je wyniszczyć, zadykując zakryte szczeliny zapaloną siarką.

Jeśli zwierzę zdrowe, nie-szczepione przeciw wściekliznie, zostało pokąsane przez zwierzę wściekłe, można je uratować szczepieniem możliwie bezwzględnie szczepionką - przeciw wściekliznie; nigdy później niż 10 - 12 dni, gdyż wtedy już szczepionka nie działa, zwłaszcza gdy miejsce ugryzienia było blisko głowy.

Najlepszym sposobem wykorzenienia wścieklizny, przeważnie rozprzeczanej przez psy, jest coroczne szczepienie wszystkich psów oraz tępe-

Drobne Wiadomości Gospodarcze

● Złota japońska fabryka samochodów, Toyota Motor Co., która w 1963 r. założyła w Brazylii fabrykę lipów, rozszerzy obecnie swą produkcję w tym celu, by wyprodukować w Brazylii eksportować do Ameryki Łacińskiej.

● Bawili w Brazylii wysłanki UNESCO, Janusz Tynowski, by przyrzucić się z bliskim kursom inżynierii wykładowym w Brazylii. Po zapoznaniu się z rzeczywistością, ożekł on, że brak tym kursom metody praktycznej i że profesorowie też wiedzy są źle opłacani.

● Produkcję alkoholu z miodu rozpoczęła wkrótce przemysłowa kompania "Corinto" w Minas Gerais.

● Sprośdzenie wielkiej liczby traktorów z zagranicy przynosi szkody brazylijskim fabrykom traktorów, według opinii techników krajowych.

● Duratex, fabryka założona w 1951 r. i produkująca płyty z włókna drzewnego, tak się rozrosła w Brazylii, że jej produkty idą już w wielkiej skali za granicę — 729 tys. m².

● 71 państw wzięło udział w Międzynarodowym Porozumieniu ośrodku kupna i sprzedaży kawy, z powyższej liczby, 28 państw należało do krajów produkujących. Polska, Rosja i Japonia nie są objęte kwotami kawy, dając wolną rękę w eksporcie państwom produkującym kawę.

KRONIKA SPORTOWA

★ Liga rioska: Flamengo - Bonsucesso 5x0; Fluminense - Portuguesa 7x0; Vasco - Madureira 5x1; Olaria - América 3x1; Bangú - São Cristóvão 3x2.

★ Liga paulistańska: Santos - Noroeste 1x1; Corinthians - Botafogo 2x2; São Paulo - Taubaté 4x3; Guarani - Ferroviária 1x0; Juventus - Jabaguará 1x0; Portuguesa - Prudentina 3x1; XV Piracicaba - Comercial 2x1.

★ Liga gauzowska: São José - Pelotas 3x1, Grêmio - Cruzeiro 2x2, Farroupilha -

Almore 3x0; Guarani - Internacional 2x0.

★ Liga santakatarska: Palsandú - Paula Ramos 1x0; Carlos Renaux - Palmeiras 3x0; Olimpic - Atlético 3x1.

★ Liga polska: Zabrze - Pogoń Szczecin 4x1; Polonia Bytom - Stal 2x2; Zagłębie - Lech 1x0; Arkonia - Włuch 5x2; Legia - Lechia 1x1, Ruch - ŁKS 2x1.

★ W meczu tenisowym o Puchar Davis, Polska pokonała Holandię 4x1 i spotka się z koleją z Danią.

★ W lidze hokejowej prowadził w tabeli Górnik Katowicki przed warszawską Legią.

★ W spotkaniach między państwowych Wiochy pokonały Austrię w Wiedniu w stosunku 2x1; wykazując przewagę w polu. Ponadto Holandia pokonała Szwajcarię 3x1, a Szwecja Izraela 4x0.

★ W VII mistrzostwach wioślarskich Ameryki Południowej zwycięstwo odniosła Argentyna przed Brazylią, Urugwajem i Chile.

★ Osiemnastu najlepszych graczy w golfa, reprezentując 14 państw, weźmie udział w XVII mistrzostwach golfowych Brazylii.

Stefan Czapliński.

Na znak drużby muzyka zmieniała takt ze Serdecznej, na Pasieczną. Marsz poruszył weselników. Ruszyli się jak podkadzone pszczoły. Wyprowadzono państwo młodych na przystrojone wozy. Puszczono znowu rakietę, wozy z trzaskiem ruszyły z dżemskimi krakowiakami, przyspiewkami i jazgotem dzwonków.

Pognęły hen, precz, na Cesarski Gościniec — do kościoła na Ingwas.

DOM OPUSTOSZAŁ

Zostali tylko gospodynie, kucharki, pomocnice i jak zawsze Tomek Murnur, aby zarządzić, ustawić stoły i przenosić ławki.

Tomek przybliżył się z powagą do kucharek i zrobił minę jakby odkrył koniec świata, opanował szatan i wstrząsł śmierć.

— Patrzcie co wam pokaże, i otworzył drzwi. Na dloni świeciło się 6 "złotych" kul z rewolweru.

— Skąd to macie? — zawołała Weronka.
— Sprzątałem siano z boiska i tam się zaświeciły.
— Patrzcie się, patrzcie, to nasi ludzie z tym chodzą.
— A poco to? Jakby tu tygrysy były — potępiła zgorszona Dinka. (Zborylijszczone od Ginka).

— Jakiś heretyk pusto ma we łbie.

Zbiegły się wszystkie kucharki i z wielkim oburzeniem potępiły.

— To "schyzmatyk" musi być.

— Tylko zbroje z kulami idą na wesele.

— Któryż to ma tak pusto we łbie?

— Ja miarkuję, że Wicek!

— To mi wychowanie? ... jak kabokier.

— Jak miał kule to i rewolwer musi mieć — domyslała się Hanka.

— Gdzie niektórzy już łapą zwycięzcy popielarz, ale to się źle skończy, "bo kto czym wojuje, od tego ginie".

— Jeżeli Wicek, to co jego matka na to?

— Nie da rady — tłumaczyła Grabarska — to chłopczyko rozpustzone na dziadowski bat.

I tak krzątały się po izbie i kuchni, nakrywały stoły, dokładały drewna na ogień, kosztowały i zaprawiały rosół i wcale im nie mogło wyjść z głowy, żeby to nasi ludzie tak dalece upadli i z rewolwerami na wesele szli.

— Naginać drzewko za młodo — wołała Dinka — nabierając z cebryka wodę.

— Podobno Wicek jeździ daleko w świat i ma się żenić z kabokierką.

— No, no, — zawołała Tomkowa — już tam użyj szczęścia jak pierś w studni.

Po obiedzie goście stali gromadkami na podwórku i poza płotami, to rzędami na tarasie siedzieli i prowadzili żywe rozmowy.

Kuba i Anrzej Siuta, wyciągnęli spod szopy wózek o dwóch kółkach, o jedynym dyszlu, służący do zwożenia paszy dla chudoby. Ułożyli na nim próżną beczkę i skórzany miech, używany do wdmuchiwania trującego dymu w podziemie mrowiska.

Ojciec brat całe worki na plecy i wynosił na płaszczynę do Konstanta. Matka z córką odspychały po pół worka dla Józki i dla siebie. Góra miała więcej jak czterysta kroków długości. Za każdym razem jak Wachado wracał po następny worek, był bledszy, oddychał silniej, a tętno na szyi tukiło mu się jak przyduszone dżdżownice.

Weronka dźwigała dwa kosze jaj, obok niej stąpały zgarbione dzieci, dźwigając każde ostatnie pół worka kukurydzy.

Kary był tak znarowiony, że gdy gospodarz wzięł za lejce, to ogładał się w tył i nie ruszył z miejsca dopóki nie zniesiono ostatniego worka. Gdy już zupełnie opróżniono wóz, wtenczas bez żadnej chimery ciągnął dalej spokojnie.

Z Wojtkową dychawicą było coraz gorzej. Ani znachorzy, ani zamawiacze nie pomagali, ani Deda nie potrafił jej nakreślić, ani wykreślić. Co kto poradził — wszystko robił, nawet warzył zwinę z piniora i pił z kobyliwym mlekiem bez upamiętania. Kiedy wszystkie zabiegi do tej pory używane zawiodły, postanowił udać się do apteki Danielewicz w Kurytybie.

— Cóż wam jest tatuś? — zapytał aptekarz.

Na taki miły zwrot, czysta pańska mowa i to w takim dużym miescie, w samym sercu na Rua XV, Wachadzie zaraz zrobiło się lepiej i zaczął mówić, co mu dolega.

— Doktorze! Mnie dusi i w piersiach pieje.

— Zaraz ustanie — mówił Danielewicz — wypuścimy kury, to ten piejący kogut wyleci za nimi i po wszystkim.

Dał mu krople "Eliksiru młodości", przepisał jak pić i na odchodne powiedział: — jak nie "przykniecie", to wróćcie na nowo.

Takie żarciki wcale nie podobały się Wachadzie, ale z drugiej strony pocieszał się, że nie jest z nim źle, kiedy aptekarz żartował z jego choroby.

Porobili zakupy; gwoździe, sól, zapalki, naftę, zwiniały kawy, półsetek parciaku, aby najwięcej obdarć dzieci okryć, no i nieodzwany kosz bananów na wozie.

Wrócili na drugi dzień wieczorem. Kiedy mijano drogę skracającą do Szytchy, kary konieczne chciał tam zawrócić. Wachado przysiękał mu batem, czarny rozłożył się, stawał dęba i konieczne chciał wziąć kopytami pod siebie potulnego "Petica".

Z wielkim trudem zmusił go gospodarz do postuszenia, jechał dalej. Tymczasem zapadła noc zupełna.

Dobrze, że jeden biały, to jeszcze coś widzę przed sobą, karego nie znać wcale, jakby go nie było przy dyszlu. Nigdy więcej czarnego nie będę kupował.

Poza tym, że był czarny i nie ciągnął, posiadał wielki feler: w nocy gdzie go wóz popchnął tam szedł, wylazł na brzegi, to wlażył do rowu i przystawał uradowany, że skończyła się droga i może sobie przystanąć; zachodził za samotne pienki przydrożne i wtedy należało wóz cofać.

Kącik Lekarski

CYTRYNA — DAREM NIEBA

Któż nie zna naszej poczwelnej cytryny? — dodajemy plasterki tego złoistego owocu do filiżanki herbaty, przyrządzamy z niego lemoniadę kiedy jest gorąco. Cytrynowy cukierek, sok, kromki jak w ogóle usposobie starość z cytryny. Gospoście starsze daty susza cytrynową skórkę dla zapachu. I nie przyspuszczamy nawet jakie bezcenne własności posiada cytryna, jakie nieocenione usługi może oddać ludzkości. Rzecz wydaje się nieprawdopodobna — by do walki z radioaktywnością mogło wystąpić co... cytryna!

A jednak nie jest to baika, ani żart! Czytamy, że na Florydzie, w doświadczalnej klinice znajdującej się w Leekland dokonano doświadczenia na białych szczurach poddając je zwierzęcej radiacji tej samej sily, jaką wywoływały bomby w Hiroszimie i w Nagasaki. Szczury zostały przednie zabezpieczone przed niszczycielskim działaniem "bioflawonoidów" czyli wyciągu z cytrynowej skórki. Dzięki niemu doskonale zniosły radiację nie okazując żadnych chorobliwych objawów. Doświadczenie tak pomyślnie rozpoczęte będzie iść w dalszym ciągu i lekarze amerykańscy spodziewają się bardzo dobrych wyników badań i poszukiwań. Wiemy, że cytryna zawiera witaminę C i już przy końcu drugiej wojny światowej używano preparatów ze składowików cytryny dla gojenia ran, w chorobach skórnych i w krwotokach. Preparat ze skórki cytryny ochraniał też przed działaniem szkodliwym promieni X. Jakkolwiek te promienie zatrzymują rozwój rakowatych tkanek, nie zawsze można je stosować, bo następowały krwotoki w sąsiednich, zdrowych tkankach. Leczenie promieniami X niektórych guzów i narosli było też ryzykowane bo powodowało gwałtowną i nie pożądaną reakcję skóry.

Ala doświadczenie w szpi-

tału w Harlem, w Stanie Nowego Jorku, wykazało, że chorzy po zacyciu lekarstw z wyciągów cytryny nie byli wrażliwi nawet na silniejsze promienie niż poprzednio stosowane. Podobne wyniki zostały skonstatowane w 17 amerykańskich szpitalach. Kiedy na japońskich rybaków zeglujących na "Błogosławionym Dragonie" spadł deszcz radioaktywnego popiołu uchylany z Blkini leżono ich rany przy pomocy kwasu z wyciągu cytrynowego. Lekarze amerykańscy mają nadzieję, że dzięki rozwojowi produkcji "bioflawonoidów" wojna, a nawet miasto całe będą zabezpieczone przed strasznym oparzeniem przyszych bomb atomowych.

Mozna naprawdę powiedzieć, że cytryna jest darem nieba, ona nie tylko uspakaja lęk, jakie wwołuje bomba atomowa, ale ma własności lekowne. Coraz to nowe odkrywa się w niej zalety; lecz o skutecznym antretyzm, reumatyzm, podagrę, zatrzymanie krwotoków nosa, dysenterię u niemowląt — i na tym jeszcze nie koniec. Czyny papier nieprzekraczalny i nadaje twardości stali.

Skąd przybyła cytryna?
Ten błogosławiony owoc urodził się podobno w Malazji; jakimi drogami przywędrował do Afryki Południowej. Może przywieźli go z sobą Arabowie w VII w. podbijając śródziemnomorskie wybrzeże. Włosi sadzili cytrynowe drzewa począwszy od 13 wieku. Francja zaczęła stale importować cytryny i pomarańcze w połowie XIX wieku. Z początku (zresztą i teraz) używano cytryny do ostrąg, do zmiękania mięsa, czyniono z niej soki, sorwety, marmolady, cukierki. Z czasem Francja zajęła piąte miejsce w światowym wywozie pomarańczy, cytryn i mandarynek. Poprzednie raczej zajmujące miejsce w stosunku do swych pomarańczowych siostrzy — cytryna obecnie króluje pomiędzy owocami!

Obliczamy co daje 100 gramów cytrynowego soku: obok 89 gramów wody mamy 44 kalorie, 40 miligramów wapna i 150 miligramów witaminy C! A witamina C zalecana jest przy chorobach ocznych, usuwa zmęczenie, jest dynamicznym i odmładzającym środkiem.

Przed blisko dwoma wiekami brytyjski marynarze leczyli skorbut cytrynowym sokiem: inne składniki cytryny zawiąziennie działały na naczynia krwionośne; między nimi witamina P jest doskonałym środkiem na nadciśnienie. Ale na tym jeszcze nie koniec, cytryna jest dawczynią energii, i to w takim stopniu, że wybierała się na szczyt Everestu — Sir Edmund Hillary zabrał z sobą cytrynowego proszku i przyrządził napój grzejący go na maszynę. Przewodnik Hindus, opuszczając Ewerest pozostawił trochę tego proszku Buddzie w upomniku dzieckich.

Podczas ostatniej wojny władze wojskowe brytyjskie kazały rozdać preparaty z cytryny żołacom łodzi podwodnych, a Czerwony Krzyż zaopatrywał w "żółty proszek" jeńców wojennych w Niemczech i Japonii.

Jak było powiedziane, lekarze amerykańscy przywią-

zują wielką wagę do badań czynionych nad leczniczymi własnościami cytryny i od 1941 r. począwszy chemicy, inżynierowie, bakteriologowie, pracują nad wykreśleniem wszystkich bogactw, jakie cytryna zawiera.

Kiedy fabrykanci metalowych puszek do konserw nie mieli materiału dla swej wytworczosci — zastąpili je kartonowymi pudełkami, nie przemakalnymi dzięki pektynie cytryny. Konserwy rybne plukane w soku cytrynowym wycedzonym jest przyjemnym, kwasowatym napojem o wielkich trawieniowych zaletach. Sok cytrynowy zastępuje ocet w salatach z pozytkiem dla zdrowia. I na koniec Instytut kosmetyczny używający preparatów z tego nieocenionego owocu dla odświeżenia i odmłodzenia naskórka. Po umyciu głowy opłukanie włosów w ciepłej wodzie z sokiem cytrynowym czyni je miękkie i jedwabiste.

Jednym słowem cytryna, jest uniwersalnym środkiem, prawdopodobnie jednak nie znamy wszystkich jej zalet i przymiotów i dalsze naukowe badania wykryją nowe skarby, jakie ukrywa jeszcze w swej drobnej i kształtnej postaci.

Argus.

UŚMIECHNIJ SIĘ...

PRZYCZYNA

Stefan spotyka swego przyjaciela, który śliczka mu rekę i powiada:
— Serwisik, jak się masz!... Słyszałem, że się ożeniłeś...
— Aha...
— No, no! A zawsze byłeś przeciwnikiem małżeństwa. Powiedz, co cię najbardziej skłoniło do tego kroku?...

— Jak to co?... Moja żona!
NA PEWNO SIĘ NARAZIŁ!

Pani, umiётielnie łącząca stateczny wiek z zalotnością podlotki, pokazuje gościowi album rodzinny. Wskazując paluskiem fotografie matki z niemowlęciem, mówi:
— To jestem ja 28 lat temu.

Gość przygląda się uważnie i pyta:
— A kim jest to dzieciątko, które trzyma pani na kolanach?

ZGODNI

Siedzą do małżonków podczas rozmowy rozwodowej:
— Włec pan chce się rozwieść?
— Tak.
— A pani też chce się rozwieść?
— Tak.
— A państwo twierdzą, że się nigdy ze sobą nie zgadzają?

DEFINICJA MIŁOŚCI

Wychowawczyni opowiadając dzieciom o pięknym uczuciu, jakim jest miłość,

Co powoduje czkawki

Czkawka jest niedomaganiem sprawiającym wiele kłopotu nie raz całkiem zdrowym osobom. Czkawka powoduje nagłe skurczenia się przepony wywołane irytacją nerwów i muskułów przy oddychaniu.

Czkawka pochodzi z choroby żołądka, niedokładności narządów brzusnych, zwłaszcza co przebiegi operacji, chorób nerwowych, cukrzycy, reumatyzmu i nieregularności miesiecznych. Czkawka często ma podstawy innej jak nerwowa, do czego dołącza się nadzwyczajna drażliwość, umysłowe przegiębienie, zdenerwowanie, bóle w rozmaitych częściach ciała, bezsenność, drgawki i pewnego rodzaju zaburzenie wzrokowe i słuchowe.

U dzieci czkawka zdarza się wskutek zaleglenia lub kłopotów żołądkowych. U starszych przychodzi zwykle po podrażnieniu żołądka, przejedzeniu się lub szybkim jedzeniu i piciu. Gdy czkawka zdarza się zbyt często, powinno się zwrócić uwagę na sposób jedzenia i leczyć się z tego.

Czkawka z początku wydaje się być rzeczą śmieszną, lecz po jakimś czasie staje się wcale nie miłym kłopotem. Powinno się starać powstrzy-

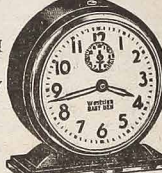
mać ją jak najprędzej, bo staje się powodem irytacji nerwów i tkanek gardła, a na tym szkodzi zdrowiu.

Wiele jest różnych środków na czkawkę. Najpowszechniejszą jest metoda piela wody powoli. Zapewne jednym z najskuteczniejszych sposobów powstrzymania czkawki jest zatrzymanie oddechu na jakąś chwilę. Nagle udziwnie, nie w wielu wypadkach tak, że pomaga. Dobrze jest na chwilę zatkać nos, usta i oczy. Wypicie ciepłej wody lub mleka pomaga.

Jeżeli czkawka trzyma się uporczywie do tego stopnia, że osoba nie może normalnie mówić, wówczas dobrym sposobem jest wziąć coś na przeżyczenie lub wymyślić Bóg, wypożyczenie żołądka z przeżyczeniem, które powodują czkawkę, nieprzyjemność ta minie.

Jeżeli jednak wszystkie wymienione zabiegi nie pomagają, wówczas czkawka pochodzi z jakiejś poważnej dolegliwości, a w takim wypadku należy zawiadzić lekarza, ponieważ taki stan może być niebezpieczny dla zdrowia. Tylko lekarz może określić stan choroby i przepisać lekarstwo.

ZEGARKI
OKULARY
BIŻUTERIA

CARL R. RAEDER
Rua Riachuelo, 147
CURITIBA

zwraca się do małej Zosi:
— Daj mi jakiś przykład. Na to Zosia:
— Miłość polega też na tym, że mężczyzna i kobieta siedzą w parku cicho jedno przy drugim, podczas kiedy na lawce jest bardzo dużo wolnego miejsca.

Potrzuć się dwóch starszych do pracy stałej — do fabryki warsztatów mechanicznych. Zgłaszając się pod następującym adresem:
Industria de Máquinas "JANGA" — Rua Sousa U. ma, 200 — Tel.: 52-38-4. São Paulo

Tej nocy niesamowity wyczyn kary wyrządził, na równiej drodze spłatał nie figla, ale karygodne przestępstwo. Wachadło poczuł mocne pociąganie lejców. Konie stanęły.

— Leniuchu jeden! Na gładkiej drodze bedziesz stawał? — zebrał lejce i sieknął ich batem. Konie skoczyły i coś się złamało.
— Hola, hola! Stój. Boże drogi, dyszal napewno. Wachadło skoczył obejrzeć.
— Miłościwy Panie — zawołał z ciemności.
— Co się stało — zapytała Weronka.
— Za krzyż zalaży. Boże odpusć mi grzechy — i przeżegnał się.

Postawili krzyż na miejscu zamordowanego Sirila, ale to prawie na drodze, w tym samym miejscu gdzie padł.

Krzyż Sirila konie wzięły między siebie i podwozie odłamało mu jedno ramię. Wachadło jak mógł po omacku i krzesanych zapałkach ustawił Krucyfiks w tym samym miejscu i odłamane ramię położył u podnóża.

Jeżeli jest grzech za złamanie krzyża — myślał — to nie moja wina, ale tego cygana, który sprzedał mi znowionego konia.
Nie wesoło miał myśli Wachadło jadąc po ciemnicy. Dreszcz go przeszedł na myśl dołka; każdemu dołek wykopią i krzyż wstawia, ale daj Boże nie przy drodze, tylko na uczciwym miejscu. Naruszyłem spokój niewinnie zamordowanego Sirila. Panie świeć nad jego duszą, bo nawet za życia nie wleśmisi się spotykali. Zbrodniarz krapnął go z zasadzki, i za co? Za to, że mu córki nie oddał za żonę. Komu?... Tak, kiemu zbrojowi?... Teraz uciekł w świat, to dobrze zrobił, bo i Trzaskosiom ulży i ochłonia że zgryzoty, bo Zoska nie ma winy. Bielik też miał się ciągle na ostrożności za awanturę w szkole.

Mimo ciemnych myśli po ciemnicy Wojciechowi jednak było rażniej, bo Weronka siedziała obok zakryta chustką. Weronka zaś czuła się śmiej, bo miała męża przy boku i tak razem skupiali się duchowo i wzajemnie stanowili dla siebie moralne oparcie.

ROZDZIAŁ XIV WESELE U PREZESA

Ewunia wychodzi za mąż za Jaska Murmura. Zabito wołu, dwie świnię, mnogo kur, napełniono dwie beczki chmielu, jedną — winem i antał gorzały. Kucharki rozczyły dwa wory mąki na ciasta i kołaczce. Sąsiedzi znieśli podarunki przed i podczas wesela: pilniki, motyki, obcegi, kury, prosieta, kaczki, naczynia kuchenne itp.

Machowski prowadził muzykę, dorównując skrzypkowi Sysakowi, na klarynie dmuchał Nalepa, basował zawsze czerwony Kosik.
Od Cesarskiego Gościńca szli od rana, odwiedzali po drodze wszystkich mieszkańców Rio Baixo. Szli po odgrzywe. Drużba winszował i zapraszał, ile ludzi było w domach. Każdemu dostało się powinszowanie, jeżeli nie uciekł w las. Muzykanci nadciągali do zagrody dopiero na ciemny wieczór.

Na dźwięk muzyki, panna młoda rozplakała się i matka i siostra i inne więcej czułe niewiasty, które strugały kartofle dla weselników.
Drużba, podchocony spirytusem, palił dowiecy i przyczepiał każdemu "łatki".

SZERSZENIE W RAJU

Muzykanci po kolacji poszli do stodoły. Boisko było wyprżatane z dwóch stron obstawione ławami ułożonymi na kłocach, wystrojone zielenią i papierami.

Dziś tu wszystko idzie na hu, ha! — wołał drużba. Na boisku w stodołę, na którym Wachadło wraz ze swym przyszłym zięciem podłogę z desek ułożyli, muzyka gra i ludzie tańca. Po pomocy muzykanci poszli spać w siano wraz z inną gawiedzią męską, która nadciągała z innych okolic, bliżsi sąsiedzi poszli do swych domów, aby najażnąć być z powrotem. Kucharki poszły spać ostatnie i pierwsze wstały, bo o świtanu swacki puścili rakiety i każda pod niebem błysnęła ogniem i wybuchła potrojnie.

Huk bomb o świtanu szedł daleko i potwierdzał wielką nowinę: "wesele u Wachadły".

Ptaki — śpiewaki poruszyły się w gąszczy, że ktoś im zamach przygotowany chór poranny, odleciały z tego miejsca i śpiewały w oddali.

W domu wesela powstał ruch i nawoływanie. Domownicy czmychdziej wydoli krowy i puścili na paszę, nasypali grubo kukurydzy świ-niom, aby były cicho, nakarmili dobrze konie, tylko nie karego.

Zapraszano do stołu najpierw skrzypków, a później gości. Drużba i swacki pilnowali, aby każdego przychodnia posadzić za stołem i nikogo nie pominąć. Drużba przypinał kwitki kawalerom z lewej strony kłosa py surduta, a żonatym z prawej.

Drużba poczał powinszowania od gospodarzy wesela i państwa młodych, potem każdemu — kto się nawiał, a nawet niemowlętom w powł-jakach, za które matki rzucały do basów śrebniki w przekonaniu, że jej synalek doczeka się owej "złotej korony Wiwat".

Na ławie pod obrazami usadowiono starszyne obojga stron. Na środkowym miejscu, ale nieco obok Knykutów, odbijała się niewy-kła postać, górowała powagą i wielkością ponad wszystkich, twarz po-ciągła, szlachetna, wychudzona, wyciętna, niezwykłym bólem i ciężkim przeżyciem.

Śliczni ludzie i w izbie i w sieni szeptałi jeden do drugiego:
— Widzicie go?
— Widge.
— Kto to?
— To "Cesarz".
— Przecież on umarł?
— Tak widzicie, żyje.
— Jak się zmienił, co to choroba z człowieka zrobi.

— A czy może robić?
— Probował dźwigać kamienie, ale nie poradził.
— I z moim kumotrem niezbyt dobrze — szepnął dźwięcznie Bria-cek; wyłuszał i niewiele różni się od "Cesarza".
— Jakby bliźniaki — zauważył Wolski — od czasu jak go pogryzł nie może przyjść do siebie.

— Przed pokasaniem szerszenia musieli wyssać jad żmij.
Drużba "tubał" przedmowami. Państwo młodzi podchodzili do rodziców i na klęczkach całowali ich ręce. "Cesarz" zastępował ojca W-widok.

Matki i ojcowie — ze łzami — błogosławili odchodzące dzieci.

Rzeczy Ciekawe i Prawdziwe:

CHIŃSKA UPRZEJMOŚĆ

Uprzejmość chińska jest znana i nawet dość często ośmieszana. Niewątpliwie jednak Chińczycy są bardzo uprzejmi i posiadają doskonałe wyczucie odpowiedniego stosowania etykiety. Uprzejmość ich nie jest jedynie wynikiem znajomości form prawidłowego zachowania się, jak to bywa gdzie indziej, ale wiąże się ściśle z zagadnieniami religijnymi i narodowymi.

Uprzejmość narodu Chińczyków przyjmuje różne formy, zależnie od okoliczności (np. gdy idzie o przyjęcia) od obyczajów związanych z religijnym życiem według kalendarza.

Jeśli ktoś puka np. do drzwi i gdy gospodarz domu domyśla się, że to ktoś z jego przyjaciół, grzeczność wymaga pozwolić mu chwile zaczekać. Ma to oznaczać, że potrzebuje się trochę czasu, na przygotowanie się do godnego przyjęcia przybywającego. Jeśli następnie musi przejść przez kilka pokoi zanim dojdzie do salonu, (układ mieszkań chińskich jest taki, że pokoje ciągną się jeden za drugim) należy pozwolić mu przy każdym drzwiach wejść pierwszemu, ale do ostatniego powinien wejść pierwszy gospodarz domu, i przygotować siedzenia, poczym wraca do swego gościa aby go tam ze wszystkimi ceremoniami wprowadzić.

Osoba którą się wprowadza, oczekuje następnie aby się jej zapytać jak się miewa, jak wyglądają jej sprawy finansowe i to w sposób bardzo grzeczny.

Do dobrego tonu należy również podziwianie korpulentności gościa. (Jest to nie do uwierzenia jeśli chodzi o nasze stosunki towarzyskie a zwłaszcza w stosunku do kobiet). Nie ma bowiem nie bardziej pochlebiającego dla Chińczyka, jak słyszeć podziw dla jego rozmiarów, jego talii. Komplement ten rozumieją oni w ten sposób, że dzięki swej inteligencji prowadzą tak dobre swe interesy, iż mogą sobie pozwolić na dostatek jedzenia.

Powiedzenie: Jakże się pan postarzał — jest wysoce cenione. Świadczy to bowiem, że podziwia się mądrość i godność gościa. Starszego człowieka uważa się za zawsze w mniejszym lub większym stopniu za wrobie lub powiernika. Otożony on jest szczerym respektem i zaufaniem. Jeśli zaproszony gość przebywa w towarzystwie małżonki postępuje ona zawsze za nim, obsługuje się ją po mężu i w ogóle pozostawia jak by na drugim planie.

Prof. KAROL GORSKI

Badania nad początkami Państwa Polskiego

Zaraz po zakończeniu wojny rzucił profesor Aleksander Gieysztor z Warszawy myśl podjęcia badań nad początkami państwa polskiego w związku ze zbliżającą się rocznicą Tysiąclecia Polski.

W r. 963 zapisano pierwszą wiadomość rocnikarza o państwie polskim (w r. 963 władca Polski, Mieszko I przyjął chrzest). Źródła pisane są niesłychanie skąpe i należy się obawiać, że już nie więcej nie znajdziemy po starych rękopisach i dokumentach. Natomiast można znaleźć pozostałości budowli, resztki kultury materialnej a może i jakieś napisy jeszcze uratowane w ziemi. Ziemia polska nad podziw przechowuje złożone w niej szczątki. Przed laty prof. Józef Kostrzewski z Poznania wywołał sensację w świecie naukowym, wykopałszy osadę z czasów lużyckich (ok. 400 lat przed nar. Chrystusa) w Biskupinie. Otóż chodziło o rozpoczęcie prac nad szczątkami, które by się znalazły w starych grodach polskich, Poznaniu, Gnieźnie, Łęczycy, Krakowie, Wiślicy, Kruszwicy, Opole.

Prof. Gieysztor zorganizował wielkie prace wykopaliskowe, wciągając do współpracy zarówno historyków jak i archeologów językoznawców. Prace prowadzone były z przerwami, od paru lat wznowiono je na nową skalę.

Wykopaliśmy tym sprzyjały okoliczności. Katedra w Poznaniu spłonęła, choć ocalały boczne kaplice, spłonęła też katedra w Gnieźnie i tam w Łęczycy. Przy pracach konserwatorskich przeprowadzenie wykopalisk było koniecznością i w najbliższym sąsiedztwie prehistorycznych było o tyle łatwe, że tak i tak trzeba było umocnić fundamenty. I rzeczywiście wykopaliska opłaciły się. W Poznaniu znaleziono stare drewniane wały obronne z czasów przed Mieszkim I i z czasów jego panowania, już znacznie wyższe i lepiej budowane. W Łęczycy samej odkryty płaszczyny cementowa dość znacznych rozmiarów, którą prowadzący tu prace prof. Kostrzewski uznał za resztki baptisterium czyli budowli, w której udzielano chrztu. Był to budynek drewniany, w środku którego znajdowała się sztuczna sadzawka z cementową podłogą, ocebrowana drzewem. W środku stał słup drewniany, na którym opierał się dach, sadzawka z boku osłaniały zapewne kotary. Tu odbywał się gromadny chrzest ludności polskiej. Opodal także w katedrze samej, pod jej podłogą znaleziono szczątki budowli murowanej i grobowiec z dwiema tumbami kamiennymi. Nie było w nich śladów kości, natomiast

KUKURYDZA ZDOBYWA ŚWIAT

Rolnictwo całego świata żyje pod znakiem kukurydzy, która otwiera nowe, niespotykane do tej pory perspektywy. Podobna rola odegrała kukurzyca lat temu wprowadzona na uprawa ziemniaków, które zlikwidowały głód w latach nieurodzaju zbóż. O znaczeniu kukurydzy w rolnictwie światowym najwymowniej świadczą wzrost jej zbiorów w ciągu niespełna 20 lat do 110 milionów ton do blisko 190 milionów. Zasięg jej uprawy rozszerza się z roku na rok, obejmując nawet kraje o surowych warunkach klimatycznych, jak np. Finlandia, gdzie płony maszynowy przekracza 400 q/ha.

Osiągnięcia rolnictwa fińskiego dowiodły, że uprawa kukurydzy na słońce jest możliwa wszędzie tam, gdzie

możliwa jest uprawa żyta, pszenicy czy owsa na ziarno. Stany Zjednoczone zawdzięczają również wiele kukurydzy, która załmuje tam pierwsze miejsce w strukturze zasobów (kukurydza 23 proc. gruntów ornych, pszenica 19,4, bawełna 7 proc.). Roczna produkcja ziarna kukurydzy w USA wynosi ponad 86 milionów ton, co stawia ten kraj na pierwszym miejscu w świecie kukurydzy.

Kukurydza bez wątpienia odegra obok trwałych użytków zielonych i wieloletnich motywkowych szczególną rolę w intensyfikacji bazy paszowej. Zwiększenie uprawy kukurydzy jako rośliny pastewnej jest wszędzie dobrze zrozumiane, a liczba zwolenników tej uprawy o gromnie zwiększa się również w Polsce.

Twórca hymnu narodowego

Generał Józef Wybicki jest twórcą hymnu narodowego "Jeszcze Polska nie zginęła". W roku 1960 przypada 140-rocznica śmierci Józefa Wybickiego, który urodził się w Skarszewach i przeszedł 10 lat pełnił tam funkcję wojska. W 20-tym roku życia Józef Wybicki został wybrany posłem Ziemi Kościerskiej do Sejmu. Uczestniczył w sesji, postanowił utworzyć w Kościerzce muzeum z pamiątkami po słynnym żołnierzu i pisarzu oraz uporządkować i orestaurować zabytkową siedzibę rodziny Wybickich w miejscowości Bedomino.

Okruchy...

● **Millard na sekundę.** — W kalifornijskim instytucie technologicznym zbudowano kamerę filmową, wykonującą millard zdjęć na sekundę. Kamera ta służy do badania dokładności pracy różnych szybkoobrotowych elementów maszyn m. in. śrub okrętowych.

● **Praca nie hanbi.** — W jednej z luksusowych restauracji chicagowskich pracuje aż 9 byłych księży rosyjskich, którzy od czasu rewolucji bolszewickiej znajdują się na uchodźstwie.

● **Dyskretne telegrafy.** — Ponieważ wrednoka listów trwa zbyt długo, a przekazywanie wiadomości drogą telefoniczną nie zapewnia

dyskrecji, skonstruowano w USA — fototelegraf. Aparat przekazuje i odtwarza list nie rozpęszczając kopert, specjalny odbiornik zapisuje wiadomości na czystym papierze, znajdującym się w zaklejonej kopercie.

● **Telefon z telewizją.** — Szadynskie zakłady Telefontechniczne (ZSRR) rozpoczęły produkcję telefonicznej, pomocniczej aparatury zdalnego zasilania, przeznaczonej do łączności telefonicznej na dużych przestrzeniach. Dzięki jej zastosowaniu na jednej linii będzie można prowadzić jednocześnie ok. 2 tys. rozmów telefonicznych, przekazując dodatkowo programy telewizyjne.

DZIAŁ POETYCKI

OJCZYNA NASZA

Na długich górach czarne świerki rosną,
Z wiatrem północny szumią pieśń żalona,
A dołem, dołem, jak wzrok sięgnąć może,
Złocistych kłosek kołysze się morze;
Na morzu wyspy kwicistej murawy,
I rozproszone, jak wędrowną nawę,
Gdzieś tam domki, bieleją z poddasza...
To Polska!... Polska!... To Ojczyzna nasza!

Ciemne błękity mleczna droga dzieli,
Ziemia spoczęła w zroszonej pościeli,
Czasami tylko koń żarzy na stepie,
Lub na jeziorze ptak skrzydłem zatrząpie.
Czasami tylko spływa z gór jak struga
Trąby juhasa nuta smętna, długa;
Obudza czuność i napaść odstrasza...
To Polska!... Polska!... To Ojczyzna nasza!

Zima pokryła pola, lasy, skały,
Nad strumieniami zawisły kryształ;
Po srebrnych wstęgach przez białe doliny
Suną się sanie, jak szare godzin;
Liszka na słońcu czerni się z daleka,
Gromada ptasząt pod strzechę ucieka,
A dym w słup bije, w obłok się rozprasza...
To Polska!... Polska!... To Ojczyzna nasza!

Dworek przy drodze, na słupach wystawa,
Wrota otworem, na dziedzińcu trawa,
Studnia z żorawiem, gołębnik przy stronie,
Za gumnem w kwiecie bieleją się jabłonie;
Krzyczy na słońce paw w stercie schowany,
A na lamusie klekocą bociany,
Gospodarz wita, do domu zaprasza —
To Polska!... Polska!... To Ojczyzna nasza!

Gdzie jeszcze meżne nie wygasło plemię,
Co za swych ojców wiarę, mowę, ziemię
Ciągłe nadstawia piersi, serca, głowy,
Na miecze wrogów, najeźdźców okowy,
Co pory dłażać, walczycie nie przestanie,
Póty żyć będzie, póki tylko stanie
Jednego meża, jednego pałaza —
To Polska!... Polska!... To Ojczyzna nasza!

Aleksander Fredro.

Objaśnienia

Aleksander Fredro (1793 - 1876), którego przodek Andrzej Maksymilian (1620 - 1679) wstawił się jako pisarz polityczny, stał się ojcem wierszowanej komedii polskiej, w której nikt dotychczas go nie przesiągnął. Jego "Zemsta", "Damy i huzary", "Śluby panienskie", "Pan Jowiński" i inne komedie weszły na stałe do skarba literatury polskiej. Pisywał także Fredro ballady, satyry, bajki i wiersze, z których najcenniejsze zamieszczamy.

Walory turystyczne Dolnego Śląska

Południe Dolnego Śląska to kraina wczasów i urodzisk, raj dla turystów pieszych i zmotoryzowanych, miejsce wypoczynku i relaksu mieszkańców miast i miasteczek. Łańcuch przepięknych, niezbyt wysokich (przeciętnie 1400 m.) gór sudeckich zachęca każdego, kto choć trochę zna i docenia piękno przyrody oraz walory wypoczynku połączonego z umiarkowanym wysiłkiem fizycznym. To też góry te, zarówno w zimie, jak i w lecie, roją się od tysięcy turystów i wczasowiczów przemierzających je wzdłuż i wszerz.

Najwyższym pasmem Sudetów są Karakonosze, które ciągną się wzdłuż południowej granicy Polski na przestrzeni 35 km. Najwyższym szczytem jest tu Śnieżka (1603 m.). Miejscowości Szklarska Poręba znana jest w całej Polsce ze szczególnie pięknych terenów narciarskich i jest punktem wyjścia dla wycieczek narciarskich na Halę Szrenicką, Szrenicę, do schronisk pod tak zwanym Łabskim Szczytem i Śnieżnymi Kotłami; a potem dalej można wędrować granicą Karakonoszy. Miejscowości Karpacz i Bierutów są bazą wypadową do rejonu pod Śnieżką. Ostatnio wybudowano tutaj wyciąg krzesełkowy na tzw. Małą Kopę, do której jedzie się kilkanaście minut ponad ośnieżonymi

szczytami. Po wydosztaniu się na Małą Kopę, można już przysiąć narty i mknąć w dół przez wiele kilometrów, wybierając najbardziej dogodną trasę, zależnie od umiejętności i wprawy narciarskiej. W przeciwieństwie do groźnych Tatr, Karakonosze zaliczają się do gór "łatwych", gdyż niebezpieczeństwo lawin jest tu mniejsze, a i wichury bywają nie tak gwałtowne i porwiste jak w Tatrach. Letni szlak turystyczny biegnie przez najwyższe partie Sudetów od Świeradów Zdroju do Łądku Zdroju. Świeradów Zdrój, położony w sąsiednim powiecie lwóweckim słynny jest z radosznych źródeł. Łądek Zdrój znany jest jako uzdrowisko leczące schorzenia reumatyczne. Na przebiecie tego szlaku, który prowadzi szczytami Gór Izerskich i grzbiem Karakonoszy, potrzeba około dwóch dni. Szlaków letnich turystycznych jest zresztą znacznie więcej i turysta ma duże możliwości wyboru zależnie od chęci i wprawy. Wszędzie czekają schroniska i stacje turystyczne na zmęczonych wędrowców, a największą sławą cieszy się położony w Karpaczu, u stóp wyciągu krzesełkowego, hotel "Orlinek", najbardziej luksusowo wyposażony tego typu obiekt w okolicy. Cały ten rejon (ciąg dalszy na str. 8)

Z listów do Redakcji:

Składnica Książki Pol-
ois. Depot de Livres Polo-
nais.
Paryż, 1962.
Szanowny Księżę Redak-
cyjny!
Pozwalamy sobie przelać
słowa, ponieważ wzmianka
w uprzejmą prośbę o laskę
wykorzystanie jej w Was-
zym poczytnym piśmie.
Z góry dziękując za zyczli-
wość, prosimy o przyjęcie
wznow naszego szczerzego
szacunku.
Po ogromnym sukcesie
"Paski i Barbary", ostatnia
książka Zofii Romanowicz-
owej "Przejście przez Morze
Czerwone" wydana nakładem
wrocławskiej "Libelli", zdobyła
wielkie międzynarodowe. Pa-
retniejsze temu wydana po-
francusku (Editions du Seuil
"Le Passage de la Mer Rou-
ge") zwróciła na siebie uwagę
najlepszych krytyków. O-
cenę ukazała się w języku
niemieckim (Wyd: Suhramp
Verlag — "Der Zug Durchs
Rote Meer"), oraz po angiel-
sku (Harcourt, Brace and
World Inc. — New York)
"Passage Through the red
sea". Dalsze przekłady są
w toku.
Jundiai, 1-XI-1962.
Wielbony Ks. Redaktorze!
Głęboko nie śmierć mego

Legionów, miast niewolę —
wybraliśmy wyraz! Do tych
ludzi należał też mój serdecz-
ny druh, żmierzliwy niedawno
Karol Polakiewicz.
Idąc drogą przypuszczeń,
wydaje mi się, iż syn Jego
pewnie zamieszkiwał w
Brazylji, dlatego też, po tak
nieciekawym wstępie, rad-
bym chętnie nawiązał kon-
takt z pozostałą rodziną Ka-
rola, i w tej materii — o-
czywiście, jeśli to wogóle — jest
możliwym, Ks. Redaktor
mogłoby mi dopomóc, przez
podanie adresu.
Chwilowo mieszkam w
Jundiai, lecz bez stałego a-
dresu, dlatego też korespon-
dencja dla mnie jest kiero-
wana na POSTA RESTANTE,
i dopiero najbliższa przy-
szłość wykaże, gdzie osiadeł
definitywnie, bo wznaję
stare kłopoty przy zaoprowi-
zowaniu brazylijskim komin-
skim, skoro o swoim, podol-
skim, nawet marzyć nie wol-
no.
Jestem z zawodu metalur-
gicznym, rzetelnym i praw-
dziwym podlaskim z nad-
brzeżem (Skaita), dziś — o-
bywatel świata, bo w
służbie dla obcych. Ale to
nie wina! Każdy z żyją-
cych miał lub posiada do
świecia, mi nie pośledzą do
wczoraj, mnie lub więcej
czyste, nie mniej i gor-
zej, tęsknotę.
W chwili obecnej nie ma-
mowy o prenumeracie "Lu-
du" ze względu na niesta-
łość mego adresu, co dopie-
ro może nastąpić u podstaw
Nowego Roku. Nie mniej
głęboko Wiel. Ks. Redaktor
raczył mi przelać z jeden
numer swego pisma, byłbym
niemowlotnie wdzięcznym
bo polski język i pismo, to
rządzi gość. W Wenezueli
spotkałem sporo naszych ro-
daków — uciekinierów z Ku-
by. Biedni ludzie. Zostali do-
słownie ocienieni ze wszyst-
kiego w imię równowagi o-
cjano-społecznej. Drugie
wydanie "Żelaznej kurtyny".
Przy okazji napiszę więcej,
rozumiem się, jeśli czas na to
pozwoli i będzie zaintereso-
wanie ze strony Wiel. Ks. Re-
daktora.
Z wyrazami podziękowania
za ewentualny list i adres,
kreślę się zawsze do usług go-
stów — rodak.
Jeremi Perkułab Kurcewicz
Posta Restante
Jundiai — SP.
Odpowiedź Redakcji:
Przesyłamy Szan. Panu je-
den numer "Ludu" z naszym
adrem (str. 2-ga) i pole-
camy się Jego łaskawej pa-
mąci dośnośnie współpracy z
naszym piśmem.
Serdeczne pozdrowienia -
Redakcja.

ZYCIE I SPRAWY Polonii Zagranicznej

KANADA
Sejm Zjednoczonej Polonii
Kanadyjskiej
Winnipeg. — W dniach od
5 do 8 października 1962 od-
był się w Winnipeg XVII
Zjazd Kongresu Polonii Ka-
nadyjskiej, naczelnej organi-
zacji, skupiającej około 150
szcześciolnych organizacji
polonijnych, które działały
na terenie całej Kanady —
od Atlantyku do Pacyfiku.
Istotnym zadaniem KPK
jest reprezentowanie całej
Polonii wobec rządu federal-
nego w Ottawie i współpraca
z innymi grupami etnicznymi
w Kanadzie.
Zarząd Główny Kongresu
Polonii Kanadyjskiej, mimo
iż nie posiadała materialnego
oparcia w zasobach finanso-
wych i działała na skutek o-
fiarności organizacji polonij-
nych, zrzeszonych w KPK —
wywiązuje się ze swych za-
dań i miarę swych sił i
możności.
Naczelna organizacja Po-
lonii Kanadyjskiej, jaką jest
Kongres Polonii, pracuje dla
dobra wszystkich Polaków w
Kanadzie i działalności swo-
ją stwierdza, iż jest ze wszel-
kich potrzeb polskiej grupie
etnicznej. Powaga Kon-
gresu Polonii wobec władz
kanadyjskich wzrasta z każ-
dym rokiem.
XVII Zjazd KPK w Winni-
pegu był okazją do podkreśle-
nia, iż Polacy w Kanadzie są
zjednoczeni i pragną szcze-
rze pracować dla dobra Ka-
nady i narodu polskiego.

USA
Uczenie pamięci
Modrzejewskiej
Przed 30 laty mieszkańcy
powiatu Orange w Kaliforni-
i ufundowali pomnik He-
leny Modrzejewskiej, który
stał w Pearson Parku.
Niestety, zapomniano o u-
mieszczeniu odpowiedniej ta-
blicy informującej, i tego
pomnika przedstawia. Obec-
nie pomyślano o naprawie-
niu tego zaniedbania.
Dnia 26 sierpnia br. odby-
ła się w Pearson Park uro-
czystość wmurowania w co-
łot pomnika tablicy z brązu,
na której umieszczono napis:
"Famous Dramatic Actress
Polish Patriot Pioneer Resi-
dent of Orange Country", o-
raz datę urodzin i śmierci
Modrzejewskiej.
Tablica została ufundowa-
na przez Polski Klub Univer-
sytecki w Los Angeles przez
organizację, wchodzącą w
skład Kongresu Polonii na
stany Kalifornia i Arizona.

AUSTRALIA
Ulica imienia Kopernika
w Whyalla
Z inicjatywy Klubu Pol-
skiego w miejscowości Why-
alla (południowa Australia)
władze miejskie postanowiły
nazwać jedną z głównych ulic
w tym mieście imieniem
Mikołaja Kopernika.
BELGIA
Nominacja prof. S. Glasera
Konferencja biskupów, —
którzy przewodniczy Prymas
Belgii, kard. Suenens, a któ-
ry jest najwyższą władzą U-
nwersytecką Katolickiego w
Louvain (Louvain), za-
mianowała prof. Stefana
Glasera, b. posła R.P. w
Belgii, profesorem między-
narodowego prawa karnego na
tytnie uniwersytecie.
Prof. Glaser jest już od
wielu lat profesorem tego
przedmiotu w uniwersytetach
państwowych w Leodium —
(diège) i w Gandawie.

Lekarze:

DR. EDWIN TEMPSKI
Praktykował w szpitalach
w Polsce.
Przyjmuje od godz. 8-iej do 12-iej.
Rezydencja: — Ulica 7 de Se-
tembre 3230. — Fone: 4-5921
CURITIBA — PARANA
DR. GABRIEL NOWICKI
Dyplom Uniwersytetu Paryskiego
Były Profesor Unio. Paryskiego
Po powrocie z Europy przy-
muje: Farmacja Steinfeld, Pr.
Tiradentes 530, od godz.:
9 - 13. — Rez.: Carlos de Car-
valho 369, od godz. 15 - 17.
Choroby ogólnie. — Specjalność
schorzenia nerek i dróg
moczowych.
Dr. LUDWIG RYDYGIER
Mówi po polsku. 4 lata praktyki
w szpitalach USA. Kurs specja-
lizacji w New York. P.M.S.H.
Choroby kłóski odchodowej, He-
moroidy, Fistuly i t. p.
Kons.: R. José Bonifácio 110.
Przyjmuje od 10-iej do 11-30
i od 15 - 18. — Telefon: 4-8494.
Rez.: R. Amazonas Marcon-
des, 954, Bacacheri, —
Telefon: 4-5473.

VARIZES - MICROVARIZES

Pernas inchadas - Ulcerações -
Pernas doloridas - Com esse-
mas de causa varicosa - e he-
morroides, tratamento rápido
sem operação.
DR. MENDES ARAUJO
Especialista nas doenças do reto
e aparelho digestivo gastrite -
Úlcera do estômago duodeno -
Prisão de ventre colítes - Trata-
mento direto do intestino na
disenteria amebiana - Rua Dr.
Murici, 439, 5.º andar. — Fone:
4-0268 — das 9 às 12 e das 15
às 17 horas.
DR. ST. BEMEN
Klinika ogólna: leczy choro-
by kobiece, choroby żołądka,
wątrobę i wewnętrzne.
Kons.: Praça Zacarias, 80,
3-cie piętro, sala 306. Przy-
muje w II, III, IV i od 9 - 12 i od
15:30 - 18:30, w IV i od 16 - 19.
Rez.: Rua Dr. Keller, 393
CURITIBA — Telefon: 4-2644
Dr. J. A. DOBROWOLSKI
Lekarz chirurg — Choroby
kobiące. Klinika ogólna.
Kons.: Praça Tiradentes, 382.
Rez.: Rua Trze de Maio, 879
Telefon: 4-6380
Przyjmuje od 9 - 11 i od 3 - 6

DR. KOSSOBUDZKI

KLINIKA LEKARSKA — CHIRURGIA
Przyjmuje od 9-iej do 11-iej i od 14-iej do 17-iej
w CASA DE SAUDE SAO FRANCISCO
ul. São Francisco Nr. 147 — Telefon: 4-4440
Rez.: Visc. do Rio Branco 1189 — Tel.: 4-3776 — Kurytyba

Adwokaci:

DR. LUCJAN KASPRZAK
Praca Osório, 45, 1.º and. 105.
Załatwia wszelkie spraw
adwokackie. — Przetr. adza
naturalizację.
MÓWI SIĘ PO POLSKU
DR. EDWARD ZELAK
Załatwia sprawy ewyl-
nie, handlowe, kryminal-
ne, robotnicze i naturali-
zacje. Przeprowadza in-
wentarze.
Rua Emiliano Perneia n.º 10
4 piętro — Coni 401 (Esq.
Pr. Zacarias) — Edif. Quinco
Cabral. — Telefon 4-0278
CURITIBA
DR. PAWEŁ FILIPAK — FELIKS GOLAS
Rua Cândido Lopes, 205, 2.º andar — CURITIBA — PARANA
Przeprowadza się sprawy adwokackie oraz prowadzi się Rachun-
kowość (Guarda-Livros). Przyjmuje się od godz. 9 do 12 i od 14
do 18:30. W sobotę od 9 do 12. Władają językiem polskim.
Dentyści:
DR. B. SIELSKI
Konsultorium: Rua Marechal
Floriano 96, esquina da Rua
15 de Novembro, 8.º andar,
sala 81, przyjmuje we wtorki,
czwartki i w soboty od 9 - 11,
i od 2 - 7, a przy Rua Paulo
Graesser 200, w środy i w
piątki od 2-iej do 9-iej.
DR. WINCENTY FLENIK
Godziny przyjęć: od 8 - 11
od 2 - 6. Rua Voluntários
da Pátria, 620 — Curitiba.
Dr. Hieronim Lubaszewski
CHIRURG — DENTYSTA
ROZMAWIA PO POLSKU
Przyjmuje codziennie od godz.
8-iej do 12-iej i od 13-iej do 18-iej
Konsultorium i rezydencja:
Rua Anita Garibaldi, 1218 —
Au de Baixo — CURITIBA.

Casa 3 "B" Casa Pavão

HIPOLITA DOPIERSKIEGO
Ma na składzie tak w jednym domu jak i drugim wielki wybór
ubrań gotowych, kapeluszy, bucików, koszul. — Artykuły
ogólne dla mężczyzn, kobiet i dzieci.
PO CENACH FABRYCZNYCH — ATACADO E VAREJO.
RUA RIACHUELO, 308 — RUA MAL. FLORIANO, 511
"A Vencedora" FRANCISCO LACHOWSKI
FILHOS & CIA. LTDA.
Curitiba — Rua Cabral, 451 — Telefon: 4-6894
Największa Fabryka cukierków i karmelków w Paranie.
Wyrabia cukierki malinowe, kokosowe, mietlowe, cytrynowe, mleczne,
gunowe itd. — Towar pierwszej jakości po cenach przystępnych.
FARTUSZKI - PIOTNA - "MALHAS" - POŃCZOCHY -
RĘCZNIKI - KOSZULE — Najniższe ceny w mieście!
Przed zakupem prosimy zbadać
cenę w skład z Fabryka: R. Claudio-
dos dos Santos, 52 wawniej
"raca da Ordem" — Fone:
-1698 — CURITIBA.
Casa Hoffmann

Retificadora BRASPOL LTDA.

Odnawiamy wszelkie typy motorów samochod-
owych. — Robota gwarantowana i szybka.
— CENY PRZYSTĘPNE.
Rua Marechal Floriano 1773 — Fone: 4-2635
CURITIBA — PARANA

PACZKI PEKAO DO POLSKI

Najtaniej, najlepiej, najszybciej, najdogodniej,
z dostawą do domu,
WSZYSTKIE PACZKI BEZ CIA.
Paczki żywnościowe wg. katalogu PEKAO. Materiały
eksportowe 100% wełny. Paczki prezentowe dla Pań,
Paniów i Dzieci. Paczki upominkowe, słubne i do Ko-
munii Świętej. PACZKI na Święta Bożego Narodzenia
N.º 41 \$ 13,00 i N.º 45 \$ 17,00
Świeże owoce do Polski przez PEKAO
Paczki zawierające pomarańcze i cytryny w cenie od
\$ 5.00 — do \$ 10.50
Paczki "DO WYBORU - SKUP", za które Odbiorca
otrzymuje gotówkę do domu, albo wybiera najkorzyst-
niejsze dla niego towary.
PEKAO posiada we wszystkich Oddziałach w Kraju
bogato zaopatrzone składy w najnowocześniejsze
LEKARSTWA AMERYKAŃSKIE.
CENTRALA PEKAO w WARSZAWIE i 11 Oddziałów
szybko wykonają Wasze zlecenia.
Po informację i katalogi zwracajcie się do:
PRZEDSTAWICIELKI PEKAO New York, Pani
RALNY BERGMAN, S. Paulo, Cx. p. 5127. Tel.: 52-87-29.

Farmacia e Dro- garia Stellfeld

Matriz: Praça Tiradentes, 530
Filial: Rua Riachuelo, 138 i
FARMASTEL, Travessa Oli-
veira Belo, 71. Są to apteki
prowadzone przez Profesorów
Fakultetu Farmaceutycznego,
które sprzedają najtaniej w
Kurytybie i są godne zaufania.

ZŁOŻCIE RODZINIE W POLSCE
życzenia Wesołych świąt
WYSYLAJĄC
PACZKĘ PEKAO
przez miejscowych przedstawicieli lub
PEKAO TRADING CORPORATION
25 BROAD STREET NEW YORK 4, N. Y.

VALIOSO BRINDE!
Antisardina
EXTRATOR DE
CRAVOS
ESPINHAS
OFERECE AGORA,
EM CADA POTE,
UM UTILÍSSIMO
ABREVIE A AÇÃO DO CREME COM O
USO DESTA MODERNO EXTRATOR
E com mais duas utilidades
Extras!
NOS OMBROS
NAS COSTAS
NO ROSTO
LIMPADOR DE UNHAS
AFASTADOR DE CUTÍCULAS
APÓS A EXTRAÇÃO DE CRAVOS E ESPINHAS É INDISPENSÁVEL A APLICAÇÃO DE ANTISARDINA N.º 2

BRASIL EM 5 MINUTOS

★ **DISTRITO FEDERAL** — Brasília — O Governo quer controlar as telecomunicações em todo o País — Segundo informações de boa fonte, o governo federal está prestes a baixar novo decreto sobre rádio e televisão, cujo principal escopo seria o de assegurar maior efetivo controle da União sobre os canais dessas emissoras.

Concluído estaria, também, estudo realizado pelo coronel Caroll para unificação de todos os serviços de censura do País o que daria ao governo condições de permanente vigilância no sistema de telecomunicações.

(“O Estado”)

★ **Brasília** — A indicação de Hermes de Lima — O sr. Osvaldo Lima Filho, presidente em exercício da Câmara, informou que todas as providências foram tomadas pelos líderes Martins Rodrigues (PSD), Pedro Aleixo (UDN), Almino Afonso (PTB) e Arnaldo Cerdreira (FSP), que estão chamando à Brasília todos os membros de suas bancadas, para assegurar o “quorum” indispensável para terça-feira, sobre a indicação do sr. Hermes de Lima para continuar no cargo de “premier”.

★ **Brasília** — Seita religiosa invade fazenda e nega-se a sair — A “Cidade Eclética”, comunidade religiosa situada a 40 quilômetros do Distrito Federal, tomou 10 alqueires de terra de um fazendeiro vizinho, e agora se recusa a cumprir mandado de reintegração de posse expedido no último dia 14 pelo sr. Lafaelte Silveira, juiz de Direito da comarca de Planaltina, Goiás, em cuja jurisdição estão a fazenda e a “Fraternidade Eclética Espiritualista Universal”.

★ **Brasília** — Alunos que não pagarem 13.ª mensalidade prestarão os exames — Os alunos que não pagarem a 13.ª mensalidade, pertencentes aos colégios particulares, não podem ser impedidos pelos estabelecimentos de prestar exame de fim de ano. Esta providência foi tomada pelo Ministro da Educação.

★ **PARANÁ** — Curitiba — CIC — Vida de Jesus em discos — As “Edições Paulinas” apresentam ao público a vida de Jesus em três “long play”. Numa dramatização perfeita, com fundo musical brilhante e colorido, lembram os discos a Mensagem de Paz e Amor que o Divino Mestre veio trazer aos homens de boa vontade. Informações: Rua Saldanha Maranhão, 23, Curitiba, PR.

★ **GUANABARA** — Rio — Descarrilamento na Central: 60 feridos — Cerca de 60 pessoas ficaram feridas, quatro das quais em estado grave, em consequência do descarrilamento do trem de passageiros SP-1, da Central do Brasil, ocorrido na entrada da Estação de Olinda, nos limites dos Estados da Guanabara e do Rio de Janeiro.

VOCÊ SABIA...

- Que 60% da humanidade não possui o mínimo para viver e se arrasta em penoso subdesenvolvimento?
- Que 20% possui o suficiente?
- Que 20% possui em demasia e esbanja o que tem em excesso?
- Que só uma bomba — (atômica) custa 50 mil dólares?
- Que no Rio há 600 mil favelados, na Índia — 60 milhões parias (miseráveis)?
- Que a guerra da França na Argélia custou de 1954 a 1958, 200 milhões de cruzeiros por dia? ... Multiplique 365 x 4 anos...

FUNERAIS DE UMA AUTODETERMINAÇÃO

Com funerais de terceira classe, terminou a autodeclaração de Cuba; terminou sem choro de carpidelinas sem elogio fúnebre, sem referência digna de atenção. Nem mesmo os milicianos de Fidel Castro deram as salvas de estilo, reservando as suas balas para o espingardamento da população oprimida.

Foi o primeiro ministro Nikita Krushchev quem desferiu o tiro de misericórdia na independência da ilha do Caribe. O que era uma nação latino-americana é hoje uma província ultramarina açucareira, da União Soviética.

Malgrado o seu volume físico, acentuado por umas barbas que o dono desonrou, Castro não consegue vencer a sombra que o atarracado governante russo projetou sobre a sua agora insignificante pessoa. O quase lendário herói de Sierra Maestra não passa de um trabaqueiro cuja valentia se exerce apenas contra civis desarmados. Para que o seu eclipse não seja total, Krushchev dosalhes uns rompanetes que não convencem ninguém. É uma ficha de consolação que não atenua os efeitos da queda produzida. De Quevedo, Dóricos, Roa e Raul Castro nem mais se fala, objeto que fofarado de um congelamento siberico.

Armando e desarmando foguetes, o Kremlin faz sentir que a casa e a festa são suas. O governo de Havana não passa de um grupo de fanáticos que o amo soviético movimentava puxando os cordéis.

Nenhum país latino-ame-

ricano foi, até hoje, objeto de tamanha desmoralização. Deve doar profundamente na consciência a humilhação a que vem sendo submetido. O paravoso Fidel Castro está de verboreira estancada porque a censura soviética cortou-lhe a esparrramada eloquência.

Autodeterminação passou a ser, em Cuba, palavra proibida. Apenas o Itamarati, ibida. Apenas o superado abencerragem, continua invocando, a favor de Cuba, um princípio que o ocupante soviético desrespeitou sem que ocorresse qualquer protesto partido dos antecessores de Fulgencio Batista. Nossa incrível diplomacia insiste em considerar vivo o que ingloriamente desencançou enquanto Moscou e Washington trocavam notas decisivas sem audiência de Havana.

Do Estado soberano que os srs. Dantas, Arinos e Lima defenderam, com mal empregada bravura, facilitando a montagem da máquina infernal com que os soviéticos ameaçaram o nosso Hemisfério, resta um território geográfico e politicamente ilhado e um povo sofrido, duplamente escravizado, cujo destino continua a ser incerto, a despeito da retirada dos foguetes russos.

Nenhum país da América — convém não esquecer — matou a autodeterminação de Cuba. O golpe veio de Leste e de tal maneira vibrado, que o paciente extinguiu-se sem estrebuchamentos.

“Diário do Paraná” 17-XI-1962

Rita Eliana, tem uma característica especial: canta muito bem em várias línguas. Esteve ainda recentemente na Europa, ganhadora que foi de uma Bolsa de Estudos. Rita Eliana, que é ainda a titular do programa “Melodias Famosas”, exibiu-se na TV - 12 em Curitiba, no dia 12 de novembro, cantando duas canções em polonês. Foi na ocasião que uma parte de dançarinos do Grupo Folclórico Polonês da Soc. União Juvenil apresentou três danças: Polca, Góral e Oberek.

ATUAÇÃO NO CONGRESSO NACIONAL

Elaboração orçamentária — Verbas para o Paraná

XVIII

OSTOJA ROGUSKI

nham o honroso apoio dos demais membros da Banca do Paraná, tanto na Câmara dos Deputados, como no Senado e eram incorporadas aos orçamentos da República.

A respeito dessa nossa atividade, existem fartas notícias nos jornais da época. — como também no nosso “LUD” — e inclusive, no fim do ano de 1951, ou seja, no primeiro ano da nossa atuação no Congresso Nacional, a Assembleia Legislativa do Estado, por proposta do diligente deputado Edvino Donato Tempiski, consignava na ata dos seus trabalhos um voto de louvor, pelos resultados por nós alcançados em forma de vultosas dotações orçamentárias.

Com essas verbas foram beneficiadas as grandes rodovias federais, que atravessam o Paraná, como a BR-35, de Ponta Grossa a Foz do Iguaçu; a BR-14, de Foz do Iguaçu a Jacarinhão; Santo Antônio da Platina; Tibagi; a BR-87, de Melo Peixoto — Londrina — Jan-

daia do Sul; como também a BR-2 de Curitiba a Rio Negro) e o seu novo traçado, de São Paulo a Curitiba que diga-se de passagem, foi fixado em virtude de um projeto de lei, de nossa autoria apoiado pela totalidade dos deputados federais do Paraná e de São Paulo e pelo Diretor Geral do Departamento Nacional de Estradas de Rodagem, dr. Regis Bittencourt, transformado em lei e que possibilitou a sua construção num tempo recorde.

Batem-nos e conservamos, igualmente, dotações vultosas para a melhoria do Porto de Paranaguá e para a construção do porto de Foz do Iguaçu e se não fossem as contínuas proteções na abertura da competente concorrência pública que, por fim, implicaram na prescrição dessas verbas, o país de acastamento desse importante ancoradouro fluvial, teria sido por certo concluído, beneficiando enormemente a navegação do Baixo Paraná. Propugnamos por verbas específicas para o saneamen-

to de Curitiba e a regularização do rio Iguaçu no seu curso superior, entre São José dos Pinhais e Serrinha, e, apesar dos “planos de economia” aplicados no governo de Juscelino Kubitschek, alguma coisa se fez, de positivo, nesse setor.

O enquadramento do Paraná, conjuntamente com os Estados de Santa Catarina e Mato Grosso, no Plano de Valorização da Fronteira Sudoeste do Brasil, com dotação anual de cem milhões de cruzeiros e o substancial aumento das verbas para os Municípios da Faixa de Fronteira, originaram-se em emendas de nossa autoria, assim como a conclusão do magnífico Hotel das Cataratas, em Foz do Iguaçu, se tornou viável com as gestões que, por anos a fio, levamos a efeito, com essa finalidade, beneficiando inclusive o Parque Nacional do mesmo nome.

Todas as nossas instituições de caridade, hospitais, educandários, asilos, internatos, creches e Associações Rurais foram por nós beneficiadas, na medida do possível, com auxílios e subvenções que, quase inalterados, se mantêm ainda hoje, como podem testemunhar as suas respectivas Diretorias.

Nessa matéria, podemos afirmar — sem temer qualquer contestação — que cumprimos o nosso dever de representante do Paraná!

CIDADE DO VATICANO

— Roma — Nomeados novos bispos brasileiros — O “Observador Romano” publicou a notícia de que o cônego José Lamartine Soares, vice-assistente nacional da Ação Católica Brasileira, foi nomeado bispo titular de Fusalua, e nomeado auxiliar do arcebispo de Olinda e Recife.

O padre Giovanni Gazza, da Ordem de São Francisco Xavier, das missões estrangeiras, reitor do seminário de Jaguapitá, foi nomeado bispo titular de Circiussu e prelado “nullius” de Abaeté do Tocantins, diocese recentemente instituída.

O padre Giocundo Maria Grotti, dos Servos de Maria, foi nomeado prelado “nullius” do Acre e Purus.

● **Roma** — Católicos na África — A agência missionária “Fides” anunciou que o número de sacerdotes e de fiéis católicos na África passou, de 1949 a 1961, de 7 500 e 10 999 552, respectivamente, para 12 562 e 22 048 376. Durante o mesmo período, o número de sacerdotes e de fiéis católicos na Ásia passou, de 6 888 e 6 054 350, para 12 636 e 10 975 057, respectivamente.

Esses dados não compreendem a China Popular, a Coréia do Norte nem o Vietnã do Norte. Segundo cálculos muito aproximados, esses três países totalizavam, em 1949, 6 895 sacerdotes e 4 360 068 fiéis católicos.

AUSTRIA — Viena

● **Possível processo contra Skorzeny** — Fala-se novamente da possibilidade de um processo contra Otto Skorzeny, ex-coronel da “S.S.”, conhecido principalmente por ter libertado Mussolini da prisão no Gran Passio. Skorzeny vive atualmente na Espanha, embora mantendo a cidadania austríaca, e desfruta de uma ótima posição econômica como intermediário entre grandes indústrias europeias e compradores estrangeiros.

INDONÉSIA — Idenésia

● **CIC — Exterminio dos ratos inicia ação apostólica** — Graças ao sucesso que alcançaram os novos métodos do Padre Harsasusanta no exterminio completo dos ratos que infestavam os campos agrícolas da Indonésia, viu-se este sacerdote colocar à frente de 10 mil agricultores, dos quais apenas 4 mil são católicos. Sua influência vem do fato de ter vencido onde todo o mundo fracassara, inclusive o Governo.

CUBA — Havana

● **Castro amarela** — Qualquer aviso norte-americano de reconhecimento sobrevoar a Cuba, será rebatido, declarou Fidel Castro aos correspondentes estrangeiros. Fidel Castro afirmou que tais voos representam a soberania do povo cubano.

PERGUNTA E REALIDADE

● **Collega ao garanhão** — dentemente ladino: — Que é que você quer, Dennis, se os vizinhos não xareem crescer? ...

FICÇÃO E REALIDADE

● **Já é tarde e os vizinhos** — despedem, na saída da casa: — Até logo, querida, vá a muito! — Até amanhã, não lize vida! — Julietta! — grata a sala vizinha — é o apaga essas luzes e vá se deitar!

URSS — Moscou

● **Maior selo postal** — URSS — Passou a circular União Soviética o maior selo jamais existente no mundo em comemoração ao lançamento da estação automática interplanetária “Molniet”. O selo com oito centímetros, de que custa dez rublos, mostra a Terra, Marte e, entre ambos, plantando estação automática, o “do” de um “Sputnik”.

ALEMANHA OCIDENTAL

● **Muenster** — Recrudescer o perigo comunista — 72 mil operários da Alemanha Ocidental participaram, durante o ano de cursos, encontros e outras realizações programadas na zona oriental, contra os russos. Tais operações estão sendo utilizadas como propaganda da ideologia comunista dentro do Ocidente alemão.

SUECIA — Estocolmo

● **CIC — Primeira Super** — Episcopado depois da Super — Na capital da Suécia, 21 de setembro, Sua Excelência Dom Taylor, da Ordem dos Oblatos de Estocolmo, recebeu a sagração episcopal das mãos de Dom Heide, legado Apostólico da Dinamarca. Bispos de outros países assistiram a esta graça episcopal, a primeira realizada na Suécia depois da Reforma Protestante.

EUA — Washington

● **N. York** — pressos três anos acusados de conspirar para realizar atos de subversão — O FBI sofreu a Nova York o que qualifica de uma conspiração federal cubana que visava realizar atos de subversão no território norte-americano.

EUA — Nova York

● **Representantes** — Estados Unidos — Adlai Stevenson, ex-governador do Estado de Illinois, faleceu de um ataque cardíaco. O seu corpo será enterrado no cemitério de Rosehill, em Evanston, Illinois.

EUA — Nova York

● **Representantes** — Estados Unidos — Adlai Stevenson, ex-governador do Estado de Illinois, faleceu de um ataque cardíaco. O seu corpo será enterrado no cemitério de Rosehill, em Evanston, Illinois.

EUA — Nova York

● **Representantes** — Estados Unidos — Adlai Stevenson, ex-governador do Estado de Illinois, faleceu de um ataque cardíaco. O seu corpo será enterrado no cemitério de Rosehill, em Evanston, Illinois.

EUA — Nova York

● **Representantes** — Estados Unidos — Adlai Stevenson, ex-governador do Estado de Illinois, faleceu de um ataque cardíaco. O seu corpo será enterrado no cemitério de Rosehill, em Evanston, Illinois.

EUA — Nova York

● **Representantes** — Estados Unidos — Adlai Stevenson, ex-governador do Estado de Illinois, faleceu de um ataque cardíaco. O seu corpo será enterrado no cemitério de Rosehill, em Evanston, Illinois.

EUA — Nova York

● **Representantes** — Estados Unidos — Adlai Stevenson, ex-governador do Estado de Illinois, faleceu de um ataque cardíaco. O seu corpo será enterrado no cemitério de Rosehill, em Evanston, Illinois.

EUA — Nova York

● **Representantes** — Estados Unidos — Adlai Stevenson, ex-governador do Estado de Illinois, faleceu de um ataque cardíaco. O seu corpo será enterrado no cemitério de Rosehill, em Evanston, Illinois.

EUA — Nova York

● **Representantes** — Estados Unidos — Adlai Stevenson, ex-governador do Estado de Illinois, faleceu de um ataque cardíaco. O seu corpo será enterrado no cemitério de Rosehill, em Evanston, Illinois.

EUA — Nova York

● **Representantes** — Estados Unidos — Adlai Stevenson, ex-governador do Estado de Illinois, faleceu de um ataque cardíaco. O seu corpo será enterrado no cemitério de Rosehill, em Evanston, Illinois.

EUA — Nova York

● **Representantes** — Estados Unidos — Adlai Stevenson, ex-governador do Estado de Illinois, faleceu de um ataque cardíaco. O seu corpo será enterrado no cemitério de Rosehill, em Evanston, Illinois.

EUA — Nova York

● **Representantes** — Estados Unidos — Adlai Stevenson, ex-governador do Estado de Illinois, faleceu de um ataque cardíaco. O seu corpo será enterrado no cemitério de Rosehill, em Evanston, Illinois.

EUA — Nova York

● **Representantes** — Estados Unidos — Adlai Stevenson, ex-governador do Estado de Illinois, faleceu de um ataque cardíaco. O seu corpo será enterrado no cemitério de Rosehill, em Evanston, Illinois.